

DESIGNVENNLIG LYD

Ingenting matcher en lekker flatskjerm bedre enn et sett, flotte vegghengte høyttalere. Dali Fazon er klar i stuekinoen.

Tekst: Jørn Finnerud [jorn.finnerud@hl-media.no]

I dette nummeret er det duket for Dali i stuekinoen. Dali har flere modeller beregnet for å henge på vegg, og vi har faktisk vært borti noen av dem tidligere. Håvard har tidligere testet et 5.1- sett med Fazon Sat. Det var i vår kino på jobben. Siden den gang har vi flyttet testingen av on-wall høyttalere hjem for å kunne bruke en normal stue til dette formålet. Det er tross alt i et slikt miljø høyttalerne vil bli brukt. I denne runden skal vi se på den noe større modellen, Fazon LCR. Vi bruker Fazon Sat som bakhøyttalere og kompletterer med en Dali Ikon sub MK2 subwoofer. Vi har med vilje valgt en litt større subwoofer enn den med merkelappen Fazon. I et mindre miljø vil sikkert den gjøre

jobben, men vår stue er rimelig stor, og da er det viktig med en subwoofer som kan fylle godt opp med bass.

Høyttalerne

Som navnet tilsier, er Fazon LCR (Left, Center, Right) en høyttaler som er ment og brukes som front og senterhøyttaler i et system. Den er bestykket med to 4,5 tommers mellomtoner og en softdome diskant på 28mm. Fazon Sat har «bare» en 4,5 tommers mellomtone. Begge høyttalerne blir levert med en smart veggbrakett hvor kablene festes med skruterminaler til braketten. Den kommer med små terminaler som, når høyttaleren settes på plass, kobler høyttaleren til terminalene. Veggfestet er ikke justerbart. Fazon Sat har en lignende løsning, men her er veggfestet justerbart. Det er smart fordi man da får litt flere monteringsmuligheter, og kan vinkle høyttaleren den veien man ønsker.

Kabinettene til både Fazon LCR og Sat kommer i helstøpt aluminium. Den åpenbare grunnen for dette er ikke bare at det ser lekkert ut, selv om de sannelig meg gjør akkurat det, med sin blanke og lekke lakking. En annen viktig grunn til å vel-

ge denne løsningen er å kunne lage et kabinett som både kan være stivt og ha tynne vegger. Med en såpass liten høyttaler er det viktig å holde veggene så tynne som mulig for å ha volum igjen inni høyttaleren. Uten volum i kabinettet ville høyttaleren blitt mindre effektiv samtidig som den neppe ville spilt under 150Hz. LCR er oppgitt til å spille ned til 78 Hz, mens Sat er spesifisert til 86Hz.

Man kan selvsagt også velge å bruke LCR som bakhøyttalere om man ønsker det, men da får man ikke den samme monteringsfleksibiliteten i forhold til innfestningen.

Subwooferen er bestykket med et 12 tommers stort element med lang slaglengde. Forsterkeren yter 250 kontinuerlige watt. Den er spesifisert til å spille ned til 26Hz. Den kan i tillegg til sort, og lys valnøtt også leveres i hvit høylans. Det er en farge som matcher satellittene godt.

Den totale prisen på dette oppsettet ligger på 22.688,- og det er for så vidt ingen upris for et linjelekkert designsystem.

Ser man på design og størrelse er Fazon LCR en klart mindre høyttaler enn Monitor Audio Apex. Det var da også en betydelig dyrere høyttaler (11.000 kroner parett). Ser man på

noe fra Dali med sammenlignbar pris er Dali Mentor LCR en høyttaler som ligger mer i det prisleiet. Dette er da også en meget spennende modell som vi skal ha inn denne vinteren.

Oppsett

Før vi ser på film kjører vi en runde med Pioneer-receiverens innebygde autooppsett og romkorreksjon. Det knytter seg alltid litt spenning til

hvilken deling automatikken finner fornuftig, men vi antar at 80-100 Hz er et fornuftig sted å legge seg. Da kan satellithøyttalerne få jobbe i sitt primære område, og subwooferen med det den kan best. Autooppsettet mener alle høyttalerne skulle stå til store, altså fullrange, men det ser vi liten grunn til å følge. Igjen er dette et godt eksempel på at man aldri må glemme å sjekke resultatet av målingene.

Smått er godt

Selv om Dali Fazon ikke kaster store skygger på veggen de er montert på, har vi lært oss å aldri dømme en høyttalers prestasjon basert på størrelse.

Små høyttalere kan nemlig yte langt over sin størrelse om de er konstruert fornuftig. Som nevnt er litt av hemmeligheten at kabinetene er støpt i aluminium. Det gir til tross for størrelsen et visst kassevolum, som igjen gir en håndterbar følsomhet. Nå vil aldri Fazon få følsomheten til Klipsch, men en følsomhet på 89dB er ikke galt for såpass små høyttalere som LCR tross alt er.

Med *American Pie: Reunion* i BD-spillere er det på tide å høre hva høyttalerne har å by på. Det er faktisk ganske mye! Først legger jeg merke til den gode diskantgjengivelsen. Dali kan dette med å hente frem detaljer fra både film og musikk. Spredningen er god, og høyttalerne er ikke spesielt kresne på hvor man sitter i stuen. Åpenheten bidrar til å få frem alle detaljer som ligger på det høyoppløste BD-formatet. Stemmer har brukbar fylde, selv om man kan høre at høyttalerens størrelse legger visse begrensninger på punchen i mellomtonen. Noe må man faktisk ofre når man velger små høyttalere. Heldigvis fanger subwooferen godt opp de lavere frekvensen. Overgangen mellom satellittene og subwooferen virker rimelig ryddig, noe som helt enkelt betyr at man ikke hører eller tenker over at det er to forskjellige enheter som danner lydbildet. Dette er også receiverens ansvar, og de fleste hjemmekinoreceivere greier denne øvelsen rimelig godt. Det viktige er som regel at subwooferen ikke drar til seg oppmerksomhet på grunn av egenlyd eller andre avvik, slik at det føles og høres som lyden kommer fra en lydkilde.

Det vi liker med Fazon er at de greier å engasjere når man ser film. De er dynamiske og de takler en hel del volum uten at det oppstår komprimering. Det er spesielt viktig på actionfilmer med aggressive lydspor. Der er det mye dynamikk som skal ut og frem, og da må høyttalerne takle disse toppene uten å knele totalt. Det er kanskje derfor Dali har valgt å kjøre litt magert og ikke legge for mye energi i nettopp mellomtoneområdet på denne høyttaleren?

Når lydbildet panorerer mellom front og bakhøyttalerne er det lett å høre at Fazon Sat og Fazon LCR har en så godt som identisk lydsignatur. Her er det ingenting som forandrer seg, og man opplever et godt sammenhengende lydbilde med flott helhet.

Detaljert, men slank

Detaljert, men slank

Strengt sagt er det på musikk at man opplever svakheten til veggmonterte høyttalere. Man kan nemlig ikke skikkelig dybde og perspektiv på lydbildet når høyttalerne henger på veggen. Dette er dog omtrent det eneste virkelige kompromisset man gjør. For en ting skiller vegg høyttalere fra gulvstående artsfrender. Høyttalerdesigneren vet hvor høyttalerne er plassert. De er på veg-

gen og da har man kontroll på avstanden fra frontbaffel og veggen bak. Det har man aldri på en gulvstående modell. Da kan man tune eller avstemme høyttaleren i forhold til dette og få det beste ut av høyttalerens potensiale.

I god Dali-tradisjon er det et godt detaljert lydbilde som åpenbarer seg foran oss. Kvin-nestemmer kommer flott frem, og lydbildet er stort og bredt. Dype man-nestemmer er nok ikke like godt meislet ut slik vi kjenner det fra litt større høyttalere. Dette er et kompromiss man nok må leve med. I forhold til størrelsen og den plassen disse små høyttalerne krever, er ytelsene formidable. For ikke å snakke om designet som gikk rett gjennom på hjemmebane - i hvert fall for min del. Jeg tviler vel sterkt på om det noensinne blir gulvstående høyttalere i stua igjen. Da får man heller tusle ned i gutterommet i kjelleren, om trangen skulle melde seg.

Konklusjon

Dali Fazon kombinerer design og spilleglede på en strålende måte. De kvitterer med en detaljert oppvisning som er best på film, men som også er helt OK på musikk.

WATT MENER: Fazon er en velspillende perle på veggen!

VI LIKER:

- Design
- God på detaljer
- Enkel å montere

VI LIKER IKKE:

- Mangler litt kropp i mellomtonen
- Ingen justeringsmulighet på LCR-modellen

Priser

FAZON LCR	3.498,- per stykk
FAZON SAT	2.498,- per stykk
DALI IKON MK2 SUB	6.698,-
IMPORTØR:	Hi-Fi klubben AS
LINK:	www.hifiklubben.no